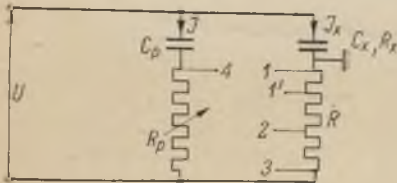

Mgr inż. Zbigniew Toroński

Katedra Maszyn Elektrycznych

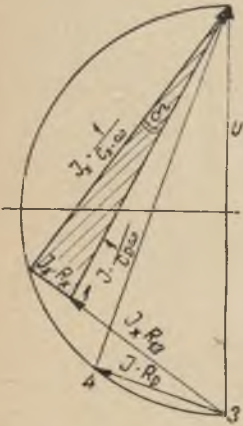
Pomiar kąta stratności izolacji metodą woltmierzową

Zasadę pomiaru wyjaśnia schemat układu (rys. 1) i odpowiadające mu wykresy (rys. 2, 3, 4).

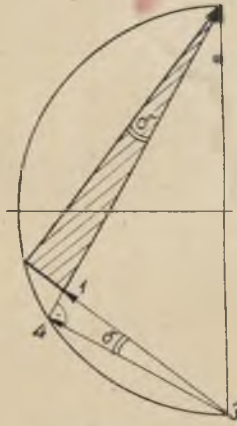

Rys. 1. Układ do pomiaru kąta stratności

- C_p — pojemność kondensatora powietrznego
- C_x — pojemność kondensatora badanego
- R_x — oporność czynna zastępcza ujmująca straty dielektryczne
- R_p, R — oporności czynne
- I, I_x — prądy
- U — napięcie zasilające

Rys. 2. Wykres napięć dla układu przed pomiarem

Rys. 3. Wykres napięć dla układu w czasie pomiaru

Rys. 4. Doprowadzenie układu do stanu pomiarowego

Rysunek 2 przedstawia wykres napięć dla układu przed pomiarem, rysunek 3 przedstawia wykres napięć w chwili pomiaru.

Z rysunku 3 zauważymy, że

$$\sin \delta = \frac{U_{14}}{U_{13}}$$

U_{13} i U_{14} są napięciami mierzonymi woltmierzem między zaciskami 1,4 i 1,3 (rys. 1), a δ jest kątem stratności izolacji.

Uwzględniając, że napięcie $U_{13} = I_x \cdot R_{13}$, oraz równoważąc napięcie U_{14} na oporze R_{11}' tak, że $U_{14} = U_{11}' = I_x \cdot R_{11}'$, otrzymamy po uproszczeniu

$$\sin \delta = \frac{R_{11}'}{R_{13}}.$$

Doprowadzenie układu do stanu pomiarowego wykonujemy w ten sposób (rys. 4 i 1), że ze środka oporu R_{13} (tj. z pkt. 2) mierzymy woltomierzem napięcie U_{23} między zaciskami 2 i 3, a następnie – po przetrzuceniu końcówki woltomierza z zacisku 3 na zacisk 4 – napięcie U_{24} , przy czym tak regulujemy opór R_p , aż napięcie U_{24} zrówna się z napięciem U_{23} , to jest gdy $U_{24} = U_{23}$.

W powyższym pomiarze kąta stratności izolacji błędy woltomierza eliminują się w ten sposób, że służy on tylko do stwierdzenia równości napięć, a nie ich wielkości, natomiast potrzebne dla określenia $\sin \delta$ stosunki napięć są określone stosunkami oporów.

